

JOS VISSCHER

Een relletje. Streektaal-
nctionaris Siemon Reker
ndt dat schrijver/uitgever
illem Diemer de „moeder-
raak” een kwalijke dienst
eft bewezen met de uitgave
n „Eendracht en Twist”,
n verzameling brieven uit

BOEKEN

et archief van het roemruche
letterkundige tijdschrift „’t
wieniegeltje” (1954-1959).
olgens Reker is het ook nog
ens twijfelachtig of Diemer
el de aangewezen persoon is
n uit de archieven te publi-
eren, aangezien deze immers
a een conflict de redactie van
’t Swieniegeltje” destijds
eefst verlaten.

Even afgezien van het feit dat
en enkele publikatie, van wel-
e strekking dan ook, een taal

WILLEM DIEMER EN „’T SWIENIEGELTJE” Een vriend van Achterberg

10 okt. '85
Wensch.C.

kan schaden (of die taal moet
niet deugen), is Diemer inder-
daad niet de aangewezen per-
soon om zo'n boek uit te bren-
gen. En de inhoud geeft Reker
gelijk. Het blijkt een langdradi-
ge ego-trip van Diemer zelf,
druipend van rancune en zelfo-
verschatting. Wie is er gebaat
met zo'n uitgave? Alleen Die-
mer zelf, zo blijkt na lezing, die
daarvoor van uitgeverij Sta-
bo/all round alle ruimte krijgt.
Vanzelf: het is zijn eigen be-
drijf.

In oktober 1954 verscheen on-
der redactie van Simon van
Wattum, Jan Niehoff en Wil-
lem Diemer het eerste nummer
van „’t Swieniegeltje”, een let-

op de provincie, maar op het ge-
hele Nedersaksische taalgebied,
dat behalve Oost-Nederland
ook Oostfriesland en de aan-
grenzende Duitse gebieden om-
vat.

„’t Swieniegeltje” heeft
slechts vijf jaar kunnen
bestaan. De hier al eerder gecite-
eerde P.J. van Leeuwen:
„Waarschijnlijk echter heeft
men de ontvankelijkheid voor
dit grootnedersaksisch ideaal
buiten de zeer kleine kring van
toegewijden overschat”. Maar
ook interne conflicten droegen
bij tot een vroegtijdig overlijden
van het ideaal, waarbij vooral
de controverse tussen Diemer
en Van Wattum diepe wonden
sloeg.

Diemer heeft in „Eendracht
& Twist” ruim een derde van de
ruimte nodig alvorens aan de
oprichting van het blad toe te
komen. Om eerst „de periode
van het N.O.-Ned. regionalisme
duidelijker te belichten”
schrijft Diemer over...Diemer.
Een autobiografie in briefvorm.

Stuitend zijn vooral het voor-
woord en de inleiding van het
eerste gedeelte, waarin Diemer
doelloos in het rond trapt en
zich hardnekkig meent te
moeten verdedigen tegen ver-
jaarde aantijgingen. We citeren
uit de inleiding van het eerste
deel van het boek, waarin Die-

mer Van Wattum natrapt en te-
gelijk zichzelf nogal schaamte-
loos substitueert. Een citaat dat
als typerend mag worden be-
schouwd.

„...Van Wattum echter was
ten tijde van de oprichting nog
„maar” 23, ik „al” 32. Een nog
min of meer onbeschreven blad
papier (een vrijgezel met mulo:
net in provinciale kring gedebu-
teerd met een echte bundel;
zonder gehard-zijn maar ook
zonder schade uit de bezettings-
tijd; een administratieve „loon-
slaaf” op een matrasfabriek),
stond hier tegenover een
al zes jaar eerder afgestudeerde
leraar Nederlands, publicist en
omroepman; leidende figuur in
nieuwe tijdschriften, stichtin-
gen en bewegingen, inge-
schakeld ook over de grens; een
doordrenkte in de Nederlandse
literatuur, opvolger van Van
Leeuwen, vriend van Achter-
berg; het hoofd van een gezin
dat niet in welstand leefde maar
waar toch, vanwege dat ambt,
veeleer de atmosfeer heerste
van een leven uit het surplus
van vrijheid en behoren tot de
culturele bovenlaag dan een le-
ven uit het manco van „uitge-
buit-woorden”.

Aldus Willem Diemer. Zoiets
behoeft geen weerwoord. Dit is
geen rel waard. Discussie geslo-
ten, dunkt me.